

HOZZÁSZÓLÁSOK

ÁBRAHÁM AMBRUS lev. tag

Azon, hogy hozzászólás nincs, egy cseppet sem csodálkozom, mert *Dudich Endre* előadása annyira világos minden részletre kiterjedő s amellett olyan nagyvonalúan átfogó volt, hogy benne a fontos problémakör minden vonatkozásában teljes magyarázatot nyert. Az előadásból mindenki világosan megérthette azt, hogy melyek azok a szempontok és mik azok a sokretű feladatok, amelyeket a Magyar Tudományos Akadémia az ötéves terv során a magyar zoológusokra bízott. De mindenki megérthette azt is, hogy a zoológia ötéves tudományos terve, a sok kezdeti nehézség ellenére, most már olyan formát öltött, amely anélkül, hogy az egyes kutatókat régi irányvonaluktól eltérítette volna, mesterien érvényesíti a tervet, ügyesen és gyümölcsözőtétő módon kapcsolja egybe az elméletet a gyakorlattal s megvalósulása esetében hathatósan fogja szolgálni a magyar nép javát, a szocializmus építését és a haladást.

Dudich Endre előadásában először általánosságban, majd részleteiben kimerítően ismertette a magyar zoológiai tudományos kutatás ötéves tervét. A részletek során előtárta azt, hogy a tervben vannak súlyponti témák, vagyis olyanok, amelyek közvetlen kapcsolódnak a gyakorlati élethez, amelyeknek eredményes megoldása közvetlenül hozzájárul a többtermeléshez, az életnívó emeléséhez és a szocializmus építéséhez. Ezután csoportosította azokat a témákat, amelyek tisztán elméletiek, amelyeknek nincsenek közvetlen kapcsolatai a népgazdasággal, amelyek mindjárt nem ígérnek ugyan a gyakorlati sikert, azonban ezek is mind olyanok, amelyek, ha korán, ha későn, de feltétlenül alapot fognak nyújtani fontos gyakorlati problémák megoldásához. Ugyanis nincs kétség aziránt, hogy a gyakorlatot mindig meg kell előznie a jól megalapozott elméletnek, mert csak az elméletileg jól megalapozott gyakorlatnak van ereje és képessége arra, hogy nagy feladatokat eredményesen és tartósan tudjon megoldani. A biológiai tudományokban csak az alaposan kidolgozott elmélet ad utat a gyakorlatra, a ráció magyarázza meg és irányítja az experienciát, a kettő együtt eredményezi a tartós és hathatós operációt.

Harmadik csoportba összpontosította a független témákat. Itt beszélt a kézikönyvekről, amelyek majd eredményesen fogják szolgálni az oktató munkát egyaránt és beszélt a káderképzésről, amelyre a magyar zoológiai tudományoknak ma rendkívül nagy szüksége van. Ugyanis úgy az oktató, mint a kutató vonalon igen nagy a káderhiány. Az előadóval egyetértőleg magam is sajnálatosnak látom, hogy általában kevesen vagyunk zoológusok, azokat pedig, akik egyetemi intézeteknél vannak, az oktató és adminisztratív munkálatok annyira igénybe veszik, hogy a kimondottan kutatómunkára alig marad idejük. Különös mértékben vonatkozik ez a szegedi egyetemre, ahol az általános Állattani és biológiai Intézet egymaga látja el az általános állattan, az állatrendszertan, az emberanatómia élet- és egészségtan oktatását és a biológiai előadások nagy részét. Rendkívül fontos tehát, hogy tanítványaink közül minél több olyan lelkes kutatót tudjunk kiválasztani, akik szeretik tárgyunkat, akik magukban tehetséget és képes-

séget éreznek arra, hogy a zoológiai tudományoknak alkotó munkásaivá váljanak.

Előadó a továbbiakban a magyar antropológusok öt éves tervét ismertette. Az előadásból, illetőleg az embertani témáknak a racionális csoportosításából kiderült az, hogy a tervtémák új utakat ígérnek, és pedig olyanokat, amelyek szorosan kapcsolódnak a biológiához. Ezekben a témákban már nemcsak az ásatag csontvázak gyűjtése és feldolgozása sorakozik egymás mellé, hanem szépszámmal vannak olyanok is, amelyek az élő magyar népi tömegekkel foglalkoznak, amelyek olyan vizsgálatokon alapuló eszközök és módzatok megismerésén és megismertetésén fáradoznak, amelyek a magyar dolgozó nép életnívóját emelik s életerejét és munkaképességét növelik.

A továbbiakban az előadó igen helyesen és nyomatékosan hangsúlyozta a magyar zoológusok régi fájdalmas megállapítását, hogy — *kevesen vagyunk*. És ez valóban így is van. *Kevés a zoológiai kutató intézet, nincs elég lehetőség a kollektív munkára, és nagy átfogó problémák kidolgozására*. A továbbiakban felsorolta régi óhajainkat, *a káderképzés biztosítását, a zoológus aspirantúráképzés nagyobb lehetőségeit s a biológusképzést*. Ezzel kapcsolatban mindnyájunknak legyen gondja arra, hogy a biológusképzés minél hamarabb megvalósuljon s a leendő biológusok számára pedig állítassék össze olyan komoly és átfogó tanterv, amely a modern biológia minden ágára kiterjedően hathatósan járul hozzá ahhoz, hogy a káderhiány megszűnjék s a meglévő és létesítendő kutatóintézeteink eredményesen álljanak a magyar zoológiai kutatások szolgálatába. Tény és szomorú tény az előadónak ama megállapítása, hogy kevesen vagyunk, azonban ez csak a tervtémák kidolgozásánál mutat nehézségeket. Ezzel szemben a jövőnk biztató, mert tényként állapíthatjuk meg azt is, hogy a magyar népi demokrácia megkülönböztetett megbecsülésben részesít bennünket, intézeteinket el látja eddig nem észlelt anyagi segítséggel, műszerekkel, állásokkal és valóban mindent megad ahhoz, hogy dolgozhassunk és új, értékes, dolgozó kádereket képezhessünk. Az egyetemi és kutatóintézeteknél ma az a helyzet, hogy csak az nem dolgozik, aki nem tud, vagy aki nem akar. Az előadó megállapítása, amely szerint a magyar zoológusok az elmúlt évben a káderhiány s a másirányú nagy elfoglaltság ellenére is eredményes munkát végeztek, egyrészt örömmel tölt el mindnyájunkat, másrészt pedig erőt és reményt ad arra, hogy a magyar zoológia öt éves tervét sikeresen fogjuk megoldani tudományunknak önzetlen szeretetén kívül azért is, mert tudjuk, hogy a Magyar Tudományos Akadémia által számunkra előírt terv állami terv, amelyet becsületesen teljesíteni kötelességünk. De mi a mélységes kötelességérzet mellett örömmel vállaljuk ezt a tervet és ígérjük, hogy erőinkhez mérten mindent el fogunk követni arra vonatkozólag, hogy a ránkbízott és vállalt feladatokat maradéktalanul meg tudjuk valósítani és népünk javára gyümölcsöztetni.